

Instemmen met het initiatiefvoorstel “Bruggen slaan naar een Amsterdams verleden” van het lid Ruigrok en kennisnemen van de bestuurlijke reactie. (2016, nr. 306/1160)

Nummer 306/1160

Publicatiedatum 7 oktober 2016

Agendapunt 17

Datum initiatiefvoorstel 13 maart 2015

Onderwerp

Instemmen met het initiatiefvoorstel “Bruggen slaan naar een Amsterdams verleden” van het lid Ruigrok en kennisnemen van de bestuurlijke reactie.

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het initiatiefvoorstel van het raadslid mevrouw Ruigrok van

13 maart 2015 getiteld: ‘Bruggen slaan naar een Amsterdams verleden’ van 13 maart 2015 (Gemeentebblad afd. 1, nr. 1160);

Gelet op artikel 147a, lid 1 van de Gemeentewet,

Mede gezien de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel en de behandeling in de raadscommissie voor Algemene Zaken op 1 september 2016;

Besluit:

- I. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;
- II. het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:

- Bij Amsterdamse bruggen met een naam een bordje te plaatsen met daarop een korte uitleg in zowel Nederlands als Engels over de naam van de brug in kwestie.
- Een plan op te stellen waarin Amsterdammers onder andere door middel van een terugkerende prijsvraag actief worden betrokken bij het vernoemen van nieuwe en bestaande bruggen;
- Hierbij ook Amsterdamse onderwijsinstellingen en de Canon van Amsterdam te betrekken;
- Dit plan voor te leggen aan de gemeenteraad.

III. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel.

III. Aldus besloten door de gemeenteraad voornoemd

III. in zijn vergadering op 5 oktober 2016.

De plv. voorzitter

E. Ünver

De raadsgriffier

mr. M. Pe

Initiatiefvoorstel

Amsterdamse bruggen

Men hoeft alleen maar naar de vele grachten, het IJ en de Amstel te kijken om te zien dat Amsterdam onlosmakelijk verbonden is met het water. Al dat water heeft ook als gevolg dat Amsterdam uitzonderlijk veel bruggen heeft. Er gaat bijna geen dag voorbij of Amsterdammers steken te voet, per fiets, in de tram of met de auto het water over door middel van een van de 1700 bruggen die Amsterdam telt.

Water diende om de stad te verdedigen, goederen en mensen te transporteren maar ook om de stad te verfraaien. Tijdens de middeleeuwen, begin 14de eeuw, werd de Oude Brug, de allereerste Amsterdamse brug, gebouwd. Omstreeks 1450 waren er reeds 9 bruggen. Door diverse stedelijke uitbreidingen groeide het aantal bruggen gestaag; eind zeventiende eeuw waren er reeds 297 bruggen. Alle bruggen in Amsterdam zijn genummerd: Brug 1, de Muntsluis, is de brug van het Muntplein over het Singel, vanaf dat punt worden de bruggen verder genummerd. Sommige bruggen zoals de Muntsluis hebben zowel een nummer als een naam maar het merendeel van de bruggen in Amsterdam moet het slechts met een nummer doen. De 384 bruggen die wel een naam hebben zijn op diverse manieren vernoemd. Vaak zijn brugnamen historisch gegroeid zoals de Koekjesbrug, ander namen duiden een geografische ligging aan zoals de Halvemaansbrug gelegen bij de Halvemaansteeg en weer andere bruggen zijn genoemd naar historische personen zoals de Berlage –of Rembrandtbrug of zelfs romanfiguren zoals de Saïdja en Adindabrug. Ook worden bruggen af en toe gebruikt om te herdenken zoals de Timo Smeehuijzenbrug die vernoemd is naar de in juni 2007 in Uruzgan gesneuvelde Nederlandse militair Timo Smeehuijzen of de Hartmanbrug die vernoemd is naar André Hartman, de in 1993 bij een overval omgekomen eigenaar van een sigarenzaak.

Naamgeving openbare ruimte

Het geven van namen aan straten, pleinen, grachten en bruggen is een bevoegdheid van het Amsterdamse gemeentebestuur dat hierin wordt geadviseerd door de Commissie Naamgeving Openbare Ruimte (CNOR). Deze door het College van B&W ingestelde commissie waarborgt de kwaliteit van, en de eenheid in, de naamgeving. Hiervoor hanteert de CNOR een aantal criteria. Zo moet bijvoorbeeld een voor vernoeming voorgedragen persoon blijken te hebben gegeven van bijzondere verdiensten voor de Amsterdamse samenleving of de samenleving in bredere zin, worden personen –leden van het Koninklijk Huis uitgezonderd- pas vijf jaar na overlijden vernoemd en wordt vanwege het beperkte aantal nog niet vernoemde bruggen in het centrum alleen in zeer uitzonderlijke gevallen een aanvraag voor vernoeming van een brug toegekend.

Amsterdammers, bedrijven en maatschappelijke instellingen kunnen een aanvraag voor vernoeming indienen bij de afdeling Basisinformatie. Deze afdeling toetst de aanvraag aan de criteria voor naamgeving en de procedurele aspecten en legt deze voor aan de CNOR voor advies. Op basis hiervan formuleert de afdeling Basisinformatie een voorstel dat wordt voorgelegd aan het College van B&W. Uiteindelijk beslist het College van B&W of de aanvraag wordt toegekend.

Wim Sonneveldbrug

Daan Bartels, kenner van het Nederlandstalige lied, diende november 2014 een verzoek in bij het College van B&W om Brug 40 op de hoek van de Keizers –en Reguliersgracht te vernoemen naar Wim Sonneveld. Niet alleen woonde de zanger 17 jaar in de buurt van de brug maar Sonneveld liet zich op dezelfde brug fotograferen voor de hoes van zijn EP 'Aan de Amsterdamse grachten'. Gezien de honderden steunbetuigingen op zijn website is Bartels niet de enige die Brug 40 wil omdopen tot Wim Sonneveldbrug. Zijn verzoek werd beoordeeld door de Commissie Naamgeving Openbare Ruimten (CNOR) die het afwees wegens "onvoldoende aanleiding om juist deze brug naar hem te vernoemen." Wel gaf de CNOR als alternatief Brug 94 over de Leidsegracht ter overweging. Deze brug zou volgens de commissie geschikter zijn als 'Wim Sonneveldbrug' vanwege de ligging in de buurt van het DeLaMar Theater waarvan Sonneveld sinds 1952 directeur was. Inmiddels heeft Bartels het College van B&W om een uitspraak in deze kwestie verzocht.

Amsterdamse betrokkenheid

De VVD wil Amsterdammers actiever dan dat nu het geval is, betrekken bij de vernoeming van openbare ruimten en dan in het bijzonder van bruggen. Het actief meedenken over het geven van namen aan objecten in de openbare ruimte is een mooie manier om Amsterdammers, ondernemers en instellingen te betrekken bij de besluitvorming van de gemeente Amsterdam. Tevens versterkt deze betrokkenheid het bewustzijn dat Amsterdammers hebben over hun eigen stad. Dit bewustzijn kan nog meer worden vergroot door bij Amsterdamse bruggen met een naam een bordje te plaatsen met daarop een korte uitleg over de naam van de brug in kwestie. Waar mogelijk kan dan ook een koppeling gemaakt worden

met de Canon van Amsterdam. Tevens zou als gebaar naar de vele internationale bezoekers van de stad een Engelse vertaling van de uitleg naast de Nederlandse versie kunnen worden gezet.

Wat de VVD betreft wordt bij de vernoeming van bruggen nadrukkelijk gebruikgemaakt van personen uit het rijkgeschakeerde Amsterdamse (recente) verleden. Schrijvers, kunstenaars, zangers, politici, moedige agenten, maatschappelijk betrokken vrijwilligers, onverschrokken debaters: allen verdienen een plek in ons collectieve geheugen. Door hen letterlijk onderdeel te laten worden van Amsterdam, benadrukken wij de belangrijke rol die ze hebben gespeeld voor de stad.

Mogelijke categorieën voor vernoeming van bruggen zouden kunnen zijn:

- Amsterdamse zangers (naast de Wim Sonneveldbrug bijvoorbeeld de Willy Albertbrug, Ramses Shaffybrug, Gré Brouwenstijnbrug of André Hazesbrug).
- Amsterdamse kunstenaars (bijvoorbeeld de Carel Willinkbrug)
- Amsterdamse modeontwerpers (bijvoorbeeld de Max Heymansbrug, Edgar Vosbrug of Frank Goversbrug)
- Amsterdamse helden (bijvoorbeeld de Theo van Goghbrug of Majoor Bosshardtbrug)
- Amsterdamse schrijvers (bijvoorbeeld de Simon Carmiggeltbrug, Renate Rubinsteinbrug of Ischa Meijerbrug)

Canon van Amsterdam

Ook de Canon van Amsterdam kan als inspiratiebron fungeren bij het vernoemen van Amsterdamse bruggen. Op voorstel van toenmalig VVD-fractievoorzitter Eric van der Burg is in 2008 een lijst met 50 belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de geschiedenis van Amsterdam gepubliceerd. Aan de hand van deze 50 'vensters' –denk aan 'Die mooie Wester', 'De Bijlmermeer' of de 'Olympische Spelen' kunnen categorieën worden geformuleerd waarin de te vernoemen bruggen horen te vallen. Tevens kan op scholen klassikaal aandacht worden gegeven aan zowel de 'Canon van Amsterdam' als de personen naar wie bruggen worden vernoemd.

Prijsvraag

Gezien het aantal bruggen dat momenteel slechts een nummer heeft, zijn er volop kansen om mensen op te roepen met suggesties te komen voor het vernoemen van bruggen. Hierbij kan gedacht worden aan een wedstrijd in de vorm van een prijsvraag waarin mensen worden opgeroepen om een specifieke brug of bruggen te voorzien van een naam. Toenmalig stadsdeel Oud Zuid organiseerde in 2001 en 2004 een prijsvraag om twee bruggen te vernoemen. Toevalligerwijs deed VVD-raadslid Daniel van der Ree (toen lid van de VVD-fractie Oud-Zuid) beide keren de winnende suggestie .

Stukken

Meegestuurd

Ter inzage gelegd n.v.t.

Het lid van de gemeenteraad van Amsterdam

M.H. Ruigrok